

EUROOPA PARLAMENT

2009–2014

Eelarvekomisjon

2009/0070(COD)

17.3.2010

ARVAMUS

Esitaja: eelarvekomisjon

Saaja: tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjon

Ettepanek võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus Maa seire
Euroopa programmi (GMES) ja selle esialgsete toimingute kohta (2011–2013)
(KOM(2009)0223 – C7-0037/2009 – 2009/0070(COD))

Arvamuse koostaja: Damien Abad

PA_Legam

LÜHISELGITUS

Lissaboni lepingu jõustumine ja lepinguga loodud kosmosevaldkonna uus õiguslik alus ning Euroopa Parlamendi ees president Barroso esitatud uue komisjoni poliitilised prioriteedid teevad kosmosepoliitikast tulevikus ELi ühe tähtsaima valdkonna.

Poliitilisest vaatenurgast lähtudes kujutab GMES-programm endast ELi jaoks kolmekordset võimalust.

Esiteks võiks see olla näide soovi kohta töötada konkreetsete projektide põhjal välja tõeline Euroopa tööstusstrateegia. GMES on seega näide lisaväärtuse kohta, mille EL võib anda ülemaailmse haardega suurprojektide haldamisse, võttes eesmärgiks viia EL kosmosetööstuse etteotsa.

Teiseks, kuna GMES on aktiivse tööstuspoliitika sümbol, võib ta tuua olulist kasu Euroopa kodanikele, seda nii tööhõive, oskusteabe, julgeoleku kui ka keskkonnakaitse osas. Programm on täiesti kooskõlas ELi 2020. aasta strateegia ja Kopenhaageni kliimakonverentsi järelmeetmetega.

Lõpuks loob programm positiivse koostoime, millest saavad kasu muud majandussektorid, näiteks teenuste sektor, luues suurele hulgal VKEdele head võimalused turule sisenemiseks.

Programmi stabiilsuse ja järjepidevuse kindlustamise seisukohast olulist rahastamise küsimust tuleb käsitleda kahel tasandil.

1) Lähiajal programmi rakendamise käivitamine

Määruse ettepanekus nähakse ette õigusliku aluse loomine, mille abil kindlustada Euroopa Parlamendi eestvedamisel algatatud ettevalmistavate meetmete järjepidevus. Põhiline väljakutse lähiajal on seega raportööri arvates kindlustada minimaalne rahastamine, et käivitada programmi operatiivetapp.

Meeldetuletuseks olgu öeldud, et GMES-programm on selle kümne toimimisaasta jooksul kuulunud teadusuuringute ja tehnoloogiaarenduse seitsmenda raamprogrammi alla ja perioodil 2007–2013 on selle rahastamiseks ette nähtud 1,2 miljardit eurot. Euroopa Kosmoseagentuur osaleb programmi arendamises 1,6 miljardi euroga. Kuna aastal 2011 lõpeb arendusetapp (enamiku programmi osade puhul), tuleb leida muud ühenduse rahastamisvahendid programmi operatiivetapi rahastamiseks. Sellega seoses teeb komisjon ettepaneku teha väljaspool teadusuuringute ja tehnoloogiaarenduse seitsmendat raamprogrammi täiendavaid eraldusi 107 miljoni euro suuruses summas, et rahastada programmiga seotud teatavaid tegevusi (eelkõige erastruktuuride hallatavate GMESi teenuste rahastamine ning osade Sentinel A tegevuste ja teenuste osutamiseks vajalike andmete ostmise rahastamine).

2007.–2013. aasta mitmeaastases finantsraamistikus ei ole teise etapi rahastamist ette nähtud ja rahastamisvahendeid tuleb põhjalikult uurida.

Oma ettepanekus märgib komisjon, et määrusega „*kaasneb finantsperspektiivi asjakohase rubriigi ümberplaneerimine*”. Kui ilmneb vajadus paigutada ümber rahalised vahendid, eelkõige kasutamata rahalised vahendid, tuleb luua tingimused täiendavaks rahastamiseks. Lisaks on komisjoni hinnangute kohaselt rubriigi 1a varu kõnealusel perioodil väga piiratud. Aasta 2011 ei näi erilisi probleeme tekitavat, küll aga aastad 2012 ja 2013. Kulukohustuste assigneeringud peaksid suurenema 41 miljoni euro võrra aastaks 2012 ja 56 miljoni euro võrra aastaks 2013, mis on juba niigi ülekoormatud rubriigi jaoks märkimisväärne lisakoorem.

Lõpuks tuleb kindlaks teha katmata vajadused, eelkõige seoses programmi kosmosevaldkonnaga, mille rahastamise kohta komisjon ei ole ettepanekut teinud ja mille kulud võivad suureneda, kui otsuseid ei võeta vastu mõistliku aja jooksul. Eelkõige puudutab see Sentinel A programmi ülejäänud tegevusi (ESA hinnangul 30 miljonit eurot), Sentinel B satelliitide kasutuselevõtmist (165 miljonit eurot) ja Sentinel C esialgseid eraldisi (140 miljonit eurot).

2) Keskmise pikkusega või pika ajaperioodi jooksul programmi eelarvestrateegia kindlaksmääramine 2013. aastale järgnevatiks aastateks

Järgmine mitmeaastane finantsraamistik peab hõlmama ka täiemahulist GMES-programmi (ja seega tuleb sellele näha ette eraldi eelarverida). Selles osas ollakse üksmeelel, et programmi rahastamisvajadused on praegu määratud rahalistest vahenditest suuremad. Vajaolevad summad tuleks vaadata üle 2010. aasta kolme peamise kohtumise raames, mis on seotud ELi 2020. aasta strateegiaga, teadusuuringute ja tehnoloogiaarenduse seitsmenda raamprogrammi vahetähtsuse tegemisega ning finantsraamistiku vahetähtsuse tegemisega, viimane hõlmab eelkõige Lissaboni lepinguga ette nähtud uute poliitiliste meetmete rahastamist. Institutsioonidevahelise kokkuleppe artiklis 37 ette nähtud paindlikkusinstrumendi ja õigusloomealase paindlikkuse kasutamine on samuti olulised vahendid.

Raportöör rõhutab, et kava lühiajaline ja keskmise pikkusega periood on omavahel seotud. Perioodi 2014–2020 tugev finantsstrateegia sõltub suuresti perioodi 2011–2013 kohta tehtavatest otsustest. Kõnealusel ettepanekus on esitatud kõik vajalikud elemendid ühenduse programmi loomiseks: eesmärgid, haldusviis, rahastamine, kolmandate riikide osalus.

Strateegia peaks käsitlema järgmisi küsimusi: infrastruktuuride omandiõigus ja andmehalduse valdkonna poliitika; GMESi kosmoseinfrastruktuuri ostupoliitika; kolmandate riikidega tehtava rahvusvahelise koostöö poliitika; liikmesriikide võetud kohustus jätkata ülesannete täitmist.

Kuigi komisjoni ja ESA koostöö oli edukas teadustegevuse ja arendusetapis, tundub oluline laiendada konsulteerimistegevust operatiivetapis. Selles mõttes on sellise partnerite nõukogu loomine, kes täidab ülesandeid, mis täiendavad määruse ettepanekus ette nähtud GMES-komitee tegevust, asjakohane vahend nii programmi haldamise üldise sidususe kindlustamiseks kui ka ühtse mitmel tasandil kokku lepitud eelarvestrateegia loomiseks.

Seega näib olevat vältimatult vajalik eraldada täiendavaid rahastamisvahendeid mitmeaastase finantsraamistiku läbivaatamise teel, et kasutada ära GMES-programmi potentsiaali. See nõuab nii komisjonilt kui ka liikmesriikidelt konkreetseid jõupingutusi. Eelarvekomisjon

kutsub komisjoni üles esitama finantsraamistiku ambitsioonika vahekokkuvõtte raames teema olulisusega kooskõlas olevaid ettepanekuid, nagu on ette nähtud 17. mai 2006. aasta institutsioonidevahelisele kokkuleppele lisatud 1. deklaratsioonis.

MUUDATUSETTEPANEKUD

Eelarvekomisjon palub vastutaval tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjonil lisada oma raportisse järgmised muudatusettepanekud:

Muudatusettepanek 1

**Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 15 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(15 a) On seisukohal, et õigusakti ettepanekus nimetatud rahastamispakett on 2007.–2013. aasta finantsraamistiku alamrubriigis 1a kindlaks määratud ülemmääraga kooskõlas, aga rubriigi 1a varu aastateks 2011–2013 on väga väike. Rõhutab, et aastas eraldatav summa määratakse kindlaks iga-aastase eelarvemenetluse käigus vastavalt 17. mai 2006. aasta institutsioonidevahelise kokkuleppe punktile 37. Rõhutab, et Lissaboni lepingust tulenevatele ELi uutele pädevusvaldkondadele, nagu kosmosepoliitika, tuleb leida asjakohased rahastamisvahendid; GMES-programmidele ja eelkõige GMESi kosmosevaldkonnale tuleks tagada vajalik rahastamine. Komisjon peaks praeguse mitmeaastase finantsraamistiku vahekokkuvõtte raames esitama GMESi keskmise pikkusega rahastamisstrateegia koos konkreetsete finantsraamistiku kohandamise ja läbivaatamise ettepanekutega enne esimese poolaasta lõppu, kasutades kõiki 17. mai 2006. aasta institutsioonidevahelises kokkuleppes ja eelkõige selle punktides 21–23 ette nähtud vahendeid. Komisjon peaks järgmist mitmeaastast finantsraamistikku silmas

Muudatusettepanek 2

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 16

Komisjoni ettepanek

(16) GMES-programmi kogu kestuse ajaks tuleks sätestada rahastamispakett summas 107 miljonit eurot, mis on peamiseks juhiseks Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni 17. mai 2006. aasta institutsioonidevahelise kokkuleppe (eelarvedistsipliini ja usaldusväärse finantsjuhtimise kohta) punktis 37 määratletud tähenduses. On ette nähtud, et kõnealust rahastamispaketti täiendatakse **43 miljoni euroga** seitsmenda raamprogrammi kosmoseteemast GMESi esialgsete toimingutega kaasnevate teadusuuringute jaoks.

Muudatusettepanek

(16) GMES-programmi kogu kestuse ajaks tuleks sätestada rahastamispakett summas 107 miljonit eurot, mis on peamiseks juhiseks Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni 17. mai 2006. aasta institutsioonidevahelise kokkuleppe (eelarvedistsipliini ja usaldusväärse finantsjuhtimise kohta) punktis 37 määratletud tähenduses. On ette nähtud, et kõnealust rahastamispaketti täiendatakse **209 miljoni euroga** seitsmenda raamprogrammi kosmoseteemast GMESi esialgsete toimingutega kaasnevate teadusuuringute jaoks. ***Neid kahte rahastamisvahendit tuleks hallata koordineeritult, et kindlustada tõeline edasimineku GMESi teenuste rakendamisel. Seitsmenda raamprogrammi vahendeid tuleks kasutada täielikus kooskõlas raamprogrammis kehtestatud eesmärkide ja kriteeriumidega.***

Selgitus

Tuleb mainida kogu teadusuuringute ja tehnoloogiaarenduse seitsmenda raamprogrammi raames GMESi jaoks ette nähtud rahastamispaketti, st kosmosevaldkonna jaoks ette nähtud 43 miljonit eurot, mis tuleb ümber paigutada, ja 166 miljonit eurot, mis on teadusuuringute ja tehnoloogiaarenduse seitsmendas raamprogrammis juba GMESi eelarvereaal kättesaadavad. Lisaks tuleb rõhutada, et on oluline hallata neid kahte rahastamispaketti koordineeritult.

Muudatusettepanek 3

**Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 16 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(16 a) Komisjon peaks finantsplaneerimisel jälgima, et nii GMESi esialgsel operatiivetalpil (aastatel 2011–2013) kui ka pärast seda oleks tagatud andmete järjepidevus ning teenuseid saaks kasutada pidevalt ja piiranguteta.

Selgitus

Selleks, et andmete kasutajad saaksid kindlalt teenuseid kasutada, peaks tingimata vältima andmete järjepidevuse katkemist.

Muudatusettepanek 4

**Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 19 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(19 a) Komisjon peaks esitama GMES-programmi keskmise pikkusega ja pikaajalise rahastamise strateegia, eelkõige seoses kosmosevaldkonda kuuluvate koostisosadega, st Sentinel A programmi ülejäänud tegevuste, Sentinel B satelliitide kasutuselevõtmise ja Sentinel C esialgsete eraldistega. Strateegia raames tuleks uurida ja hinnata kõiki GMESi rahastamise võimalusi. Enne lõpliku strateegia esitamist peab komisjon konsulteerima partnerite nõukoguga.

Selgitus

Tuleb hinnata GMESi rahastamiseks 2007.–2013. aasta finantsraamistikus ja pärast selle lõppemist kättesaadavaid vahendeid ning pärast partnerite nõukoguga konsulteerimist luua pikaajaline strateegia. Tuleb täpsustada ka katmata vajadused, eelkõige kosmosevaldkonnas, nagu on viidatud teatistes KOM(2009)0589 „Ülemaailmne keskkonna- ja turvaseire (GMES):

Kosmosevaldkonnaga seotud ülesanded ja edasised sammud”, ja mille rahastamise kohta komisjon ei ole ettepanekuid teinud.

Muudatusettepanek 5

Ettepanek võtta vastu määrus Artikli 4 lõige 2 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2 a. Komisjoni abistab partnerite nõukogu.

Partnerite nõukogu on peamine liikmesriikide ja komisjoni tegevust koostööstav asutus. Ta täiendab artiklis 11 nimetatud GMES-komitee ülesandeid ja tagab GMES-programmi üldise sidususe.

Muid pädevaid osalejaid võidakse kaasata vaatlejatena.

Partnerite nõukogul on eelkõige järgmised ülesanded:

– määrata kindlaks GMESi üldraamistik ja kindlustada areng,

– võtta arvesse partnerite panust nende andmete, toodete ja infrastruktuuri kättesaadavaks tegemisel,

– aidata komisjonil luua GMES-programmi keskmise pikkusega ja pikaajaline rahastamisstrateegia, nagu see on ette nähtud artiklis 9 a.

Partnerite nõukogu võtab vastu oma kodukorra.

Selgitus

GMES-komitee roll, mis on ette nähtud määruse ettepaneku artiklis 11, piirdub GIO eelarve täitmisega. Tuleb luua alaline koostööstamisfoorum eelkõige, kuid mitte ainult, komisjoni ja liikmesriikide kõrgete esindajate vahel. GMESi tõhus toimimine sõltub selgest haldusstruktuurist, konkreetsest keskmise pikkusega ja pikaajalisest strateegiast ning kõigi osalejate heast koostööst.

Muudatusettepanek 6

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 5 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

2. Ühenduse toetust **võib** anda konkreetsetes vormis, näiteks partnerluse raamlepinguga või tegevus- või meetmetoetuste kaasrahastamisena. Euroopa üldistes huvides tegutsevatele asutustele antavate tegevustoetuste suhtes ei kohaldata finantsmääruse kahanemissätteid. Toetuste puhul võetakse kaasrahastamise ülemmäär vastu artikli 11 lõikes 3 sätestatud korras.

Muudatusettepanek

2. **GMES-programmi rakendamisel peaks riigihange olema eelistatav rahastamisvahend. Põhjendatud juhtudel võib** ühenduse toetust anda konkreetsetes vormis, näiteks partnerluse raamlepinguga või tegevus- või meetmetoetuste kaasrahastamisena. Euroopa üldistes huvides tegutsevatele asutustele antavate tegevustoetuste suhtes ei kohaldata finantsmääruse kahanemissätteid. Toetuste puhul võetakse kaasrahastamise ülemmäär vastu artikli 11 lõikes 3 sätestatud korras.

Selgitus

Tavaliseks rahastamismooduseks peaks olema riigihankeleping. Põhjendatud juhtudel peaks rahastamine toimuma toetuste kaudu, avalikke menetlusi kasutades.

Muudatusettepanek 7

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 9 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 9 a

Komisjon esitab praeguse mitmeaastase finantsraamistiku vahekokkuvõtte tegemise ning selle kohandamise ja läbivaatamise raames GMES-programmi ja eelkõige selle kosmosevaldkonna edasise rahastamise ettepaneku enne 2010. aasta esimese poole lõppu.

Pärast partnerite nõukoguga konsulteerimist koostab komisjon järgmist mitmeaastast finantsraamistikku silmas pidades ka GMES-programmi pikaajalise rahastamisstrateegia 31. detsembriks 2010.

MENETLUS

Pealkiri	Maa seire Euroopa programm (GMES) (2011–2013)						
Viited	KOM(2009)0223 – C7-0037/2009 – 2009/0070(COD)						
Vastutav komisjon	ITRE						
Arvamuse esitaja(d) Istungil teada andmise kuupäev	BUDG 14.7.2009						
Arvamuse koostaja nimetamise kuupäev	Damien Abad 21.10.2009						
Vastuvõtmise kuupäev	17.3.2010						
Lõpphääletuse tulemused	<table> <tr> <td>+: </td><td>32</td></tr> <tr> <td>–: </td><td>1</td></tr> <tr> <td>0: </td><td>0</td></tr> </table>	+:	32	–:	1	0:	0
+:	32						
–:	1						
0:	0						
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Damien Abad, Alexander Alvaro, Francesca Balzani, Reimer Böge, Andrea Cozzolino, Jean-Luc Dehaene, Göran Färm, José Manuel Fernandes, Eider Gardiazábal Rubial, Salvador Garriga Polledo, Jens Geier, Ivars Godmanis, Ingeborg Gräble, Carl Haglund, Jutta Haug, Anne E. Jensen, Ivailo Kalfin, Sergej Kozlík, Alain Lamassoure, Vladimír Maňka, Barbara Matera, Nadezhda Neynsky, Miguel Portas, Vladimír Remek, Dominique Riquet, László Surján, Helga Trüpel, Daniël van der Stoep, Derek Vaughan, Angelika Werthmann						
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed	Edit Herczog, Paul Rübig, Georgios Stavrakakis						